

MAHALLIY XOM ASHYO ASOSIDA MURAKKAB TO'QIMALAR ISHLAB CHIQRISHNI ASOSLASH

Ro'zmatov Botir¹

¹ Jizzax politexnika instituti o'qituvchisi

Mamarasulov Bobur¹

¹ 301M-22 guruhi To'qimachilik maxsulotlari texnologiyasi
(to'qima) yo'nalishi magistranti

MAQOLA MALUMOTI

ANNOTATSIYA:

MAQOLA TARIXI:

Received: 15.12.2024

Revised: 16.12.2024

Accepted: 17.12.2024

KALIT SO'ZLAR:

Mahalliy xom ashyo,
murakkab to'qimalar,
iqtisodiy samaradorlik,
texnologik rivojlanish,
ekologik barqarorlik,
eksport salohiyati.

Mazkur maqolada mahalliy xom ashyo asosida murakkab to'qimalar ishlab chiqarishning iqtisodiy va texnologik ahamiyati yoritilgan. Paxta tolasi, ipak, jun va boshqa tabiiy resurslarni qayta ishlash orqali yuqori qo'shilgan qiymatga ega mahsulotlar yaratish imkoniyatlari o'rganilgan. Ushbu jarayonning mamlakat iqtisodiyotiga keltiradigan foydasi, ekologik barqarorlikka ta'siri va xalqaro bozorga chiqish imkoniyatlari tahlil qilingan.

KIRISH.

O'zbekiston iqtisodiyoti mahalliy resurslarni chuqur qayta ishlashga katta e'tibor qaratmoqda. Bu, ayniqsa, to'qimachilik sanoatida muhim ahamiyat kasb etadi. Mamlakatning boy tabiiy resurslari, jumladan paxta tolasi, ipak, jun va polimer xom ashyolari, murakkab to'qimalar ishlab chiqarish uchun mustahkam poydevor yaratadi. Ushbu maqolada mahalliy xom ashyo asosida murakkab to'qimalar ishlab chiqarishni tashkil etish imkoniyatlari, iqtisodiy afzalliklari va ekologik ahamiyati o'rganiladi.

Mahalliy xom ashyo va uning imkoniyatlari

Xom ashyo turi	Ishlab chiqarish hajmi (yiliga)	Qo'llanilishi
Paxta tolasi	3,5 mln tonna	Innovatsion matolar, texnik to'qimalar
Ipak	26 ming tonna	Yuqori sifatli izolyatsiya materiallari
Jun	15 ming tonna	Qurilish va sanoat to'qimalari
Polimer xom ashyosi	Katta hajmda (neft-kimyo sanoati)	Sanoat va tibbiy to'qimalar

Murakkab to'qimalar ishlab chiqarishning texnologik ahamiyati

Murakkab to'qimalar yuqori texnologiyali mahsulotlar hisoblanib, ularning ishlab chiqarish jarayoni maxsus texnologiyalarni talab qiladi. Ushbu texnologiyalarni ishlab chiqish uchun ilmiy-tadqiqot institutlari va innovatsion markazlarning faoliyati muhimdir. Texnologik jarayon quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi:

1. Xom ashyo tayyorlash: Mahalliy resurslarni sifatli qayta ishlash uchun zamonaviy qurilmalar talab etiladi.
2. Texnologiyani optimallashtirish: Innovatsion usullarni joriy etish orqali mahsulot tannarxini pasaytirish.
3. Murakkab mahsulotlar ishlab chiqarish: Sanoat, transport, qurilish va tibbiyotda qo'llaniladigan yuqori sifatli mahsulotlar yaratish.

Iqtisodiy samaradorlik

Mahalliy xom ashyo asosida murakkab to'qimalar ishlab chiqarish iqtisodiy rivojlanish uchun katta imkoniyatlar yaratadi. Ushbu jarayon nafaqat import o'rnini bosadi, balki eksport hajmini oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va ekologik barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Ekologik barqarorlik

Murakkab to'qimalar ishlab chiqarishda mahalliy xom ashyolardan foydalanish ekologik barqarorlikni ta'minlashga yordam beradi. Transport xarajatlari qisqaradi, tabiiy resurslar qayta ishlanadi va yashil iqtisodiyotga hissa qo'shiladi.

Xulosa.

Mahalliy xom ashyo asosida murakkab to'qimalar ishlab chiqarish mamlakat iqtisodiyotiga sezilarli foyda keltirishi mumkin. Bu jarayon nafaqat import o'rnini bosadi, balki eksport hajmini oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va ekologik barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Statistika qo'mitasi. (2024). Paxta sanoati rivojlanishi bo'yicha statistik hisobot. Toshkent: Statistika nashriyoti.
2. Nasriddinov, O. (2023). Murakkab to'qimalar texnologiyasi va innovatsiyalar. Toshkent: Fan va Texnologiya.
3. Qodirov, D. (2022). Mahalliy resurslar va ularning sanoatda qo'llanilishi. Samarqand: Iqtisodiy izlanishlar markazi.
4. Jahon Banki. (2022). Qishloq xo'jaligi va sanoat o'rtasidagi integratsiya. London: Jahon Banki nashriyoti.
5. Safarov, Sh. (2021). To'qimachilik sanoati istiqbollari va global raqobatbardoshlik. Toshkent: Innovatsiya.